

Nr 15
2001

Örträsk

Allehanda

-organ för Örträsk intresseförening.

Trevlig sommar!

Redaktionen har ordet

Det finns många saker som är direkt utmärkande för en Örträskare. Snygga, trevliga, glada, snälla, omtänksamma, hövliga, ja, listan kan göras lång, men det som jag först av allt tänker på, är att ingen-ting är omöjligt! Nog känns det igen, "No gå hä bra", "Inget problem"! Bilen har gått sönder och du står där med andan i halsen, stressad, paniken stiger och allt är åt skogen; "No gå hä bra, kom du", hör du i andra ändan av luren.

Eller så får du oväntat besök av halva släkten och behöver någon särskild sorts ingrediens till den konstfulla maträtt du vill bjuda på; "No gå hä bra, inga problem" får du till svar. Du kanske behöver snabb transport till sjukhuset och inte vill vi vänta länge i en sån situation; "No gå hä bra", "Inga problem" och innan du hunnit blinka är du iväg!

Snön har vräkt ner och du fastnar i drivsnön och alla vet ju att man är ohjälpt med en liten snöspade från Biltema (kanske en hopvikbar till och med....) "No gå hä bra", "Inga problem" och vips är eländet ur världen! Du behöver extrabäddar till dina långväga gäster och hur du än planerar, har du ingen plats. "Inga problem", "No gå hä bra".

Visst känner ni, alla läsare av denna eminenta Örträsktidning, igen dessa uttryck!!

Vi har nästan allt vi behöver i byn och den absolut bästa tänkbara service, glöm aldrig detta och allt kan alltid ordnas. Det ska vi värna om och vara solidariska mot.

Det finns inga problem man inte kan lösa och har man den inställningen att "No gå hä bra", så i slutändan har det gått just Bra! Jag vet ingen annanstans jag möter så många hjälpsamma människor, som just här i bygden. Att möta en Örträskare och kanske behöva hjälp, bemöts alltid av mottot "Inga problem", "No gå hä bra".

Det kan inte finnas något annat motto, då det måste få vara det som ska hjälpa oss vidare i vår gemensamma kamp för vår hembygd. Det kan inte ske på annat sätt än **Tillsammans!**

Tillsammans är vi starka och tillsammans kan vi bestämma oss för, att det SKA bli bra! Visst är det olyckligt med på det sätt stugbyn hanterades, men vi får hoppas och tro att det till slut ändå blir bra. Jag tycker nog att vår Herre borde ha sagt ifrån tidigare, men kanske skedde också agerandet utanför Hans vildaste fantasi! Även om Hans vägar är outgrundliga, ÖG:s hantering kan inte försvaras.

Sen läser vi i tidningarna om hur illa ställt det är på hemmet!!!! Hur kan man förstå eller ens vilja förstå, då vi ändå vet, att folk bara blir äldre och äldre och sjukare, för den delen! Därför, är det än mera viktigt, att hela bygden engagerar sig i det faktum att, Här SKA vi Bo, Här SKA vi leva våra liv. Vi bestämmer oss! "NO GÅ HÄ BRA", "INGA PROBLEM".

Vi är många och vi är starka! Och vi är ÖRTRÄSKARE!

Välkommen till en fin och förhoppningsvis oförglömlig sommar i den bästa av alla bygder;
ÖRTRÄSK!

I nådens År 2001 å Gun Rehnman

Oförändrad medlemsavgift år 2001

Årets medlemsavgift är oförändrade 20 kr och kan sättas in på postgiro nr 43 67 72 - 8, se bifogat inbetalningskort.

Avgiften kan också betalas in hos Örträsk Livs eller Örträsk Handel & Bensin.

I detta nummer av

Redaktionen har ordet	2
I Räddningstjänstens fotspår	3
Från skolan	4
Från kyrkan	5
Elver	7
Örträskbygdens Intr.för. verksamhet	9
Stipendium Utvecklingsfonden	10
Muséet lappmarksbyn Vargträsk	10
Service i bygden	11
Evenemang i örträskbygden	12

I räddningstjänstens fotspår

Jag har träffat Kalle, Karl-Gustaf Larsson, som är brandmästare i Örträsk. Han berättade för mig om räddningstjänsten och det börjar med att vi vrider tiden tillbaks till 1939, det år då Örträsk fick sin första frivilliga brandkår. Sedan dess har en hel del ändrats, men brandgubbarna finns fortfarande kvar beredda på att rycka ut.

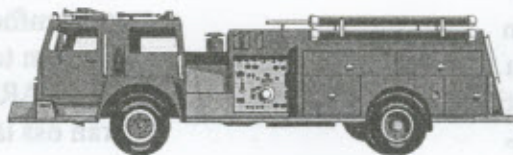
De första brandmännen i Örträsk var en grupp på 15 stycken. Till sin hjälp hade de en brandspruta och kunde, vid behov, konfiskera de fåtal bilar i byn som fanns på den tiden, till att dra sprutan.

Senare efter kriget inköptes en begagnad armélastbil, som sedermera blev Örträsk's första brandbil. Den fick ett garage mitt emot Ragnvalds verkstad, ett rött litet trähus som numera är kommunförråd. Men, berättar Kalle, de fick fortfarande lov att arbeta under enkla förhållanden, t ex larmades brandkåren muntligt och man kunde bara ta hjälp av telefonen i de fall en sådan fanns. Så det blev ibland problem att sammankalla gubbarna, när man skulle rycka ut.

1964 blev ett ganska betydande år för brandkåren. Då köptes nämligen den första brandbilen med vattentank och den rymde hela två kubikmeter vatten. Men branddammarna fanns fortfarande kvar runt om i byn. Senare, vid kommunsammanslagningen, fick man en ny extra tankbil och då behövdes inte dammarna längre. De hade blivit ganska förfallna med åren.

En ny epok

1969-70 startades en helt ny epok, den frivilliga kåren blev en organiserad räddningskår med jour och brandbil. Den ser ut på samma sätt än idag, förutom att man fått en ny brandstation, som invigdes 1984.

Räddningstjänsten består av fyra grupper om två personer, som turas om att ha jour, plus en reserv. Man har t o m lyckats att engagera två extra resurser: sjuksköterskorna Rosemarie och Anna-Stina, som är s.k. brandvärnare.

I och med den nya brandlagen, som trädde i kraft, så ska dom bl.a. rycka ut vid trafikolyckor, livräddning, olyckor vid vatten, vid katastrofer och en hel del andra tillbud. För att klara allt det här, måste alla genomgå en fem veckor lång utbildning på brandskolan i Sandö. Plus att dom ska öva 52 timmar per år, 2 ggr per månad.

Dom har mer och bättre utrustning än förut; en förstabrandbil + tankbil, en skogsbrandsjeep med särskild utrustning för skogsbränder och en räddningsbräda, som används på svaga isar och vatten. All denna utrustning har räddningschefen Roger Öberg, Lycksele, genom enträget arbete, sett till att vi i Örträsk fått.

Om det BRINNER RING 112, till SOS ALARMERING, inte hit till stationen. Om man SKA ELDA, i anslutning till hus o.s.v. RING 0910/77 72 33, till LAC, LänsAlarmeringsCentralen, och upplys om att man ska elda utomhus. Det är speciellt viktigt under barmarksperioden. Om elden sprider sig kan man annars bli ersättningskyldig.

Jag avslutar detta med ett citat från Kalle: Elden är en bra tjänare, men dålig herre."

Hanna Inemyr

Servering på Dalgården

Öppet juli månad sö - fre kl 11.00 - 17.00

• Våfflor • Smörgås • Kaffe • Kakor • Läs • Glass •

Hembygdsdag 15 juli med paltservering

Örträsk Hembygdsförening

Telefon 0932 301 68

Sommarcafé i Vargträsk

Öppet 1/7-31/7 kl 11.00 - 16.00 alla dagar

Visning av ekomuséet kl 12, varje dag

Vargträskdagen 14 juli med servering

Vargträsk Intresseförening, 0932-320 20

Örträsk skola

Det skall böjas i tid...

När jag var 6 år fick jag, till min stora lycka, vara med under en lektion i min systems klass. Jag fick sitta i en riktig skolbänk och låna en ask kriter. Fröken Elna Johansson gav mig ett ljusgrått papper och sa att jag skulle måla ett hus. Bilden har jag fortfarande i mina gömmor. Besöket i skolan gjorde ett mycket starkt intryck på mig och jag lekte sedan "skola" med mina dockor, och sa att jag skulle bli Fröken när jag blev stor.

Åren gick och jag gjorde så småningom min PRAO här på skolan i Örträsk. När jag gick i sjuan var jag i 1-2:an hos fröken Elna Johansson. Då fick jag bl.a. berätta om äpplets väg från frö till frukt med hjälp av flanellograf - bilder som jag målat. Under PRAO - perioden i nian var jag i 3-4:an hos fröken Edith Andersson. Det främsta minnet jag har från denna period är att jag fick ta hand om treorna helt själv när fyrororna skulle till Bjurholm på läkarundersökning.

Lärare blev jag och är nu under vårterminen här vid min barndoms skola. Jag undervisar främst klasserna 5-6, men har också barnen i F-4:an bl.a. i musik och idrott. Jag stor-trivs och kommer att kunna blicka tillbaka på många fina minnesrika dagar som jag även nu har fått uppleva i Örträsk

Bodil Svalberg

PRAO anno 2001

Numera får skolbarnen vara med om PRAO redan från andra klass. Vi har nyligen haft sådana dagar utspridda över en vecka enligt följande:

Klass 2 är på skolan tillsammans med Asta, Lennart eller på dagis.

Klass 3 följer med sina föräldrar.

Klass 4-6 får vara på valfri prao-plats.

Eleverna i 2-5:an har haft sin prao under en dag och 6:an två dagar.

De har besökt vitt skilda arbetsplatser och bekantat sig med bl.a. följande yrken: bonde, frisör, handelsresande, lastbilschaufför, förskollärare, reporter, bagare, affärsbiträde, djurskötare och mekaniker. Alla elever har skrivit, ritat och berättat om vad de upplevt under sin prao-period.

Från skolans sida vill vi passa på att framföra ett stort varmt tack till alla som tagit emot eleverna:

VARMT TACK !

Från oss lärare vid Örträsk skola.

Bland de bästa i kommunen.

Under värvintern deltog skolans elever och lärare i en

motionskampanj som Korpen dragit igång. Målet var att motionera minst 15ggr/person under en månad samt bokföra det.

Vi var bland de klasser som motionerat mest av alla i Lycksele kommun! Alla barn som motionerat 15ggr fick diplom och i en utlottning vann 2-4:an och 5-6:an fribiljetter till Ansia badpark.

Till Er alla som motionerar utan diplom skickas en uppmuntran, LEV VÄL!

ÖRTRÄSK Kyrko- * myll

Utgivare:
Örträsk
kyrkoråd

Pastorsexpedition örträsk
öppen onsdagar kl 11-13
tel 0932-300 04
komminister Gustav Larsson
tel 070 -239 76 43
kyrkvaktare Magnus Persson
tel 070-27 22 608

Betraktelse

Hej på Er alla församlingsbor

Att sommaren med allt vad där tillhör är nära kan ingen undvika att se, känna och förundra sig över. Förändringar sker, så också här, t.ex. att kyrkonytt samproduceras och distribueras med ÖA. Ett samarbete för att ge information.

Just detta att arbeta samman till något mer, något bra som kan bli än bättre är väl det vi ser runt omkring oss just nu. När jag skriver detta är det ännu april men skapelsen har med all tydlighet visat på klara förändringar och mer lär det bli, en förväntans-tid är inne.

Varje vår, var gång vinterns snötäcke smälter, blir i alla fall jag lika barnsligt förundrad.

Under all snö, inom vart träd, buske, blomma finns liv - Skapelsen förkunnar i sig själv pånyttfödelsens under. Var fanns allt det som nu strålar och växer för en kort tid sedan?

Ja nog är det märkligt och besynnerligt. Det som till synes var dött lever och blir till glädje och tröst för oss. Påskens under - genom död till liv - blir så tydligt för oss. Jesu vandring bland de sina, himmelfärden, pingstens budskap om Anden, Hjälparen, ja allt samarbetar för att föra oss samman med Gud. Det är också märkligt och förunderligt. På trons område finns det mycket att undra över, skapelsens Herre ger oss sitt budskap på olika sätt.

Efter pingsthelgen kommer "Heliga Trefaldighets Dagen". Temat är Fader, Son och Ande, tre sidor av Gud som sam-arbetar för målet: vi människor; så vi upptäcker vad Gud har att ge oss, var och en, ingen är glömd av Gud. Låt denna trefaldighetstid, växtens och fördjupningens tid, bli en tid då Skapelsens Herre leder oss i rätt och sanning.

Glad sommar och en önskan om Guds rika välsignelse!

Liksom ett träd i sol och regn
Gud, låt mig bära frukt i år,
få växa alla dagar

den sommar jag av nåd jag får.
så låt min själ i Andens hägn
den frukt som Dig behagar.
(SvPs 200:7)

Gustav Larsson

Onsdagsträffarna

TILL FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN HÖR ÄVEN
VECKOPROGRAM: UNDER VINTERHALVÅRET SÅ
TRÄFFAS DAGLEDIGA TILL s.k.

ONSDAGSTRÄFFAR: VÄXELVIS I ÖRTRÄSK
OCH VÄSTRA ÖRTRÄSK: TRÄFFARNA HÅLLS
VAR FJORTONDE DAG: INTRESSET FÖR DESSA
SAMMANKOMSTER ÄR STORT.
DAMERNA TURAS OM ATT VARA VÄRDINOR:

Några röster

Mary Örestig: Jättebra tycker jag. Bra program och trevlig samvaro, Det är bara att fortsätta i dessa spår.

Elvy Thorsellson: Jätteroligt, För mig är det då positivt. Nåt av det bästa vi kan ha, vi får samlas och trivas . Vi äldre får en chans att komma ut och träffas.

Ragnhild Svalberg Mycket bra, jag har bara hört positivt från alla som är med. Det är inte stelt och märkvärdigt utan vi har så trivsamt och trevligt.

Ella Lagedahl: Onsdagsträffarna är jättebra. Det tycker vi alla. Samtidigt kommer vi tillsammans och får träffas under trevliga förhållanden. Vi ser fram emot utflykten den 20 maj.

Sång i sommarkväll

Långsele torsdag 12 juli.
Västra Örträsk torsdag 19 juli.
Hembygdsgården torsdag 26 juli.
Tider, läs predikoturer.

Hemvändardag

**HEMVÄNDARDAG FÖR FÖRSAMLINGSBORNA
OCH HEMVÄNDARE I ÖRTRÄSK KYRKA
SÖND 8 juli kl 11 högmässa**

RödaKorset ordnar kyrkkaffe och får dagens kollekt.

söndagsgudstjänster sommartid/semester

SEMESTERTIDER: ÄVEN PRÄSTER HAR SEMESTER.

Sommargudstjänster i **ÖRTRÄSK KYRKA**
TIDEN 16/7 - 26/8 kl 18 oo

Invigning av gargaget vid kyrkogården. 12 aug.

*Ett par ord till Nagon i dag,
Nagon blir rofylld och glad
- Nagon behöver just Dig.*

Kyrkoherdeparet Wimmermark flyttar till Skåne.

Det har faktiskt gått sju år sedan jag och Agneta för första gången körde norrut genom "den vackra dalen". Tiden här har gått oerhört fort. När man ser tillbaka så är det många minnen som tränger sig på. För min del är det landskapet kring Öreälven vid Örträsk. Utsikten från prästgården bort mot Stöttingfjället, landskapet som mjuknar och öppnar sig när man kommer ner mot Skarda från lycksehållet, den branta vägen ner mot bron söderut. Men där är också människorna. Framst tänker jag på Helge Ulander, kämpan, förutom vilken vi skulle stått oss mycket slätt i gudstjänstlivet. Där är kyrkorådet, en liten men hängiven skara som vill församlingens och socknens bästa. Och där är dem i kyrkbänkarna och i grupper och frivilligorganisationer. Det finns i Örträsk en naturlig och självklar inställning till kyrkans arbete, en inställning från den gamla fina folkkyrkans dagar.

Det är med klivna känslor vi lämnar södra Lappland. Vår Malte kommer att få den skolgång han behöver, det är vi glada för, men vi har blivit del av bygden här. Man blir det när man bor i en del av landet som inte alltid räknas med. Man blir oerhört lokalpatriotisk och tar varje tillfälle i akt att berätta om det goda som finns samtidigt som man bekämpar okunskap och fördomar. Att få översätta siffrorna 25 mil från Tärna till Lycksele och 13 mil från Lycksele till Umeå till sträckan mellan Stockholm och Söderhamn och sedan vidare till Sundsvall är alltid lika roligt när man skall förklara för folk söderut varför det är så viktigt att Lycksele lasarett finns kvar som akutsjukhus med BB och allt. Vilken stockholmsbo skulle vilja köra till Sundsvall för att föda?

Vi har fått mycket i södra Lappland och vi tar det med oss när vi nu gör ett verkligt lappkast och hamnar så långt söderut i Sverige som det går att komma. Smygehuk ligger i vårt nya pastorat. Våra år här, människorna vi mött finns kvar i minnena och vi är många erfarenheter rikare.

Agneta o Carl-Henrik Wimmermark
sjukhuspräst. kyrkoherde

DU SOM ÄR MEDLEM I SVENSKA KYRKAN

Söndag 16 september 2001 går Sveriges kyrkfolk till vallokaler för att välja, personer som under närmaste fyra åren skall leda våra församlingars verksamhet.

Kyrkans framtid och verksamheten i vår församling, berör inte endast de fåtal som väljs denna dag.

Ansvar för kyrkan och verksamheten berör oss alla. Det heter inte DOM och ANDRA.

DET HETER VI OCH JAG.

DU BEHÖVS - VI BEHÖVS, ungdomar, medelålders, äldre.

Bor du i Örträsk, Västra Örträsk, Långsele, Fårberget, Skurträsk, Nyliden, Vargträsk och Skarda, alla bör vi känna ansvar för vår kyrka och församlingens verksamhet. Många församlingsbor är flitiga att vara med. Du som tvekar - pröva, kom med i vår gemenskap.

Alla hör vi ihop och alla bör vi känna ansvar. Låt fädernas kyrka i vår församling bli en samlingsplats för oss alla under kommande år. En angelägenhet, oavsett i vilken by vi än bor.

VÄLKOMNA!
MA

Biskopsvisitation

SENAST ÖRTRÄSK HADE BISKOPS-VISITATION VAR 1974.

TILL ANDRA ADVENT 7-9 december
BLIR DET BISKOPS VISITATION
I LYCKSELE OCH ÖRTRÄSK:

I LYCKSELE FREDAG O SÖNDAG

I ÖRTRÄSK LÖRDAG 8/12.

LÖRDAGKVÄLL 8/12 gudstjänst

i ÖRTRÄSK KYRKA; SÅNG

PREDIKAN: BISKOP RUNE BACKLUND:

Elver

1921 kom Frans Dahl till byn med sin treårige son Elver och lämnade honom i Selmas vård. Det är troligt att spanska sjukan drabbat familjen Dahl och gjort Elver moderlös. Den svåra influensan som började spridas från slagfälten i Europa skördade otaliga offer. Selma var Elvers moster.

Samma år som Selma fick vårdnaden om Elver gifte hon sig med Efrid. Efrid och Selma, som bodde mitt i byn med vidunderlig utsikt över sjön och skogslandet bortom byns odlade marker, fick inga egna barn trots att fertiliteten var hög bland ortens kvinnor. I de enklaste hem kom barn till världen lika regelbundet som årstidens växlingar. Barn fanns överallt, utspridda likt maskrosfrön en blåsig junidag. Undantagna var de familjer som räknades till den högre samhällsklassen. Kyrkoherden, skolläraren, landsfiskalen, jägmästaren och skogsfaktorn samt i någon mån handelsmännen tycktes kunna reglera barnskarans storlek och tidpunkt för ökning med maximal precision. Det fanns flera gångbara teorier bland det enkla folket alltifrån brandkårsutryckning, säkra perioder och örtextrakt. Inga av dessa förmodade styrmedel var praktiskt användbara för den enkla kroppsarbetaren. När han kom hem efter en slitsam vecka i skogen, där han delat bostad med svett-, kåd- och snusdoftande arbetskamrater, trängtade hans kropp efter mjukare umgänge. Då gavs ingen tid till besinning utan all den åtrå som rymdes i en senig arbetarkropp släpptes loss utan förvarning. Som parningsvilliga uttrar i kärmlandets yttersta utposter möttes de kärlekstörstande paren medan ugglorna skrek från uthustaken. Som skeppsbrutna vikingar på en främmande strand låg sedan männen och kippade efter luft medan kvinnorna ängslades för framtiden.

I den södersluttande, bördiga lerjorden sådde Efrid varje vår brödsäd som mognade till rikliga skördar. I augusti skiftade korntegarna i gult och under ljumma kvällar vajade sjöbrisen de tunga axen till nattlig vila. När skörden var bärgad och kornskylarna stod som utposterade soldater i det skymmande höstmörkret, kom flockar av gräsänder och betade av spillsäden. De sorglösa änderna gick vaggande omkring i åkerstubben och fyllde krävorna med stark färdkost inför resan söderut innan vintern köldslog landskapet. En och annan and hamnade på jägarens middagsbord.

Samma höst som jag började i folkskolan utbröt andra världskriget genom att tyskarna invaderade Polen. Stormakten Sovjet anföll Finland i november, när man inte kunde förmå dem att avstå landområden i Karelen.

Några pojkar från byn anmälde sig att delta i försvaret av Finland. En av dem var Elver, som ställde

upp som kavallerist. Elver var en duktig hästkarl och nu tvekade han inte att engagera sig för Finland. Många av byns invånare härstammar från de första inbyggarna i byn. De kom från Finland på 1600-talet. De som bosatte sig i Lappland behövde ej gå ut i krig. Det var ett fridsamt släkte som grundade vår by och som gillade att gräva i lerjordarna runt sjön och att svedja skog för rågodling.

Elvers utseende var snarlikt filmens Errol Flynn. Elver var väl medveten om likheten och bättrade på, där det var möjligt. Den smala mustaschen trimmades till fulländning, håret kammades bakåt och den raka näsan gav en aristokratisk profil. Ögonen blänkta förföriskt svarta som trolska skogstjärnar. Han var en kvinnotjusare av Guds nåde. Stor draghjälp fick Elver av filmhjälten, som erövrade de flesta flickhjärtan. Äventyr och romantik var en oslagbar kombination att atrahera det täcka könet.

Den svenska frivilligkåren försvarade ett frontavsnitt i finska Lappland under två månader i mellan 30 och 40 graders kyla. Vi tänkte väl ibland på Elver och var inte alls säkra på att han skulle återvända med livet i behåll. Förluster i hästar och soldater i finska vinterkriget var oroväckande högt. Efter morgonpasset i ladugården där Selma och Efrid hjälptes åt att mjölka och utfordra djuren var det dags för någon timmes vila. Medan Efrid tog igen sig på soffan gjorde Selma i ordning frukost. Vid köksbordet pratade de om sonen och hoppades att han skulle återvända helskinnad. Det gick bra för Elver i vinterkriget. Han kom hem utan en skråma på väskanten men med erfarenheter som få i byn kunde uppvisa. Han ändrade sättet att gå för att ytterligare skilja sig från den vanliga pojkhopen.

Efrid hade sålt en stämpling till bolaget, lämpligt stor för att avverkas under vintern. Två tallar om dagen högg Efrid och körde ner till avlägget vid Fårbäcken. Lasset sköt på i backen ner mot sjön. Efrid höll märren i strama tyglar så att lasset tryckte ner skackelbromsen i det isiga underlaget och tog upp en del av påskjutskraften. Tjukan på högra skackeln skvallrade om den vådliga färdens utför backen. Jag brukade springa ner till Efrid för att hjälpa honom med avlastningen. Stockarna var grova och tunga att hantera. Mest var jag i vägen när Efrid med stor skicklighet rullade upp stockarna på timmervältan. Han kallade mig för lilldrängen, vilket jag tyckte lät mycket uppmuntrande. Under åkturen uppför backen där Efrid och jag delade på utrymmet som hösäcken erbjöd, kände jag mig betydelsefull. Efrid körde med slaka tömmar. Märren tog ut stegen och var ivrig

att komma hem till stallet. Det var en nordsvensk häst med röd hårrem och ljus man.

Efter kriget åtog sig Elver uppdraget att vara scoutledare. I rollen som avdelningschef var han perfekt. Elver hade kostnadsnärliga anlag. Jag minns tydligt en afton på hans gavelrum under takåsen. Stämningen var god trots att vi blivande scouter satt i våra enkla kläder, långt ifrån den reglementsenliga dräkten. Vi saknade dessutom alla märken och beteckningar på tillhörighet i Sveriges Scoutförbund. Medan vi satt där som blivande utövare av de tio budorden i Scoutlagen

Elver framför kameran

hämtade Elver ett av Selmas bättre begagnade lakan. Patrullflaggor klipptes ut och lämnade outplånliga spår i Selmas linneskåp. Sedan målade Elver med oljefärger de mest naturtrogna bilder på de rovdjur, som vi valt som patrullnamn. Visserligen fick han endast plats med djurhuvudet men det var gott nog. Jag har fortfarande kvar Vargens patrullflagga och alla minnen, som är förknippade med den. När vädret tillät övade vi utomhus. Ofta gick vi upp i Majberget och lärde oss tyda spår och att själva lämna meddelanden i form av ordnade pinnar, stenar eller avbrutna kvistar. Så småningom avlade vi prov till III klass scout. Sedan låg vägen öppen genom studier om människokroppen och att genom fysisk övning finna vägen till I klass scout. Framtiden såg i sanning ljus ut och scoutdräkten hägrade som en oas för en ökenvandrare.

Ingen större industri fanns inom rimligt reseavstånd från byn. För flertalet av männen fanns i princip endast skogsarbete att tillgå. Det innebar slitigt och tungt arbete med såg, yxa och barkspade i snötyngd skog. Kvällar och nätter i kalla och dragiga skogskojar. Minimala möjligheter till personlig hygien. Man tvättade bort värsta smutsen i ansiktet och på händerna, rakade sig ett par gånger i veckan. Männen bytte inte om från svettiga kläder till torra och rena. Den lyxen var okänd. Ännu en vinter var i annalkande med arbetslöshet på förjulsvintern och hetsigt skogsarbete på efterjulsvintern. Då kom anonsen i tidningen. Den blev så lockande, att ett tiotal yngre män svarade på den. De var beredda att lämna byn för ett inomhusarbete söderut, med fast månadslön och i bra bostäder. Den stora avresedagen var inne. I den frostnupna morgonen stod ett tiotal förväntansfulla unga män med packade reseväskor av hårdpressad papp och väntade på den gula postbussen. En av dem var Elver. Flera bybor

fanns på plats, när postbussen for iväg med de unga männen. En vemodig sinnesstämning sänkte sig likt en kalldimma över den vadmalsgråa hopen av anförvanter, en sinnesstämning lika deprimerande som när ransoneringskortet började delas ut den första krigshösten. När bussen försvunnit ur sikte vid Bergs, suckade en far och sa vad många tänkte. - Nu dröjer det länge innan vi får se våra pojkar igen. De upptäcker snart, att industriarbetet är ett betydligt enklare sätt att förtjäna brödfödan på än slitet i skogen. Men Elver lär vara tillbaka med första bästa buss. När han ser den skitiga och bullriga miljön på Järnbruket i Hofors far han hem till Efrid och Selma.

Ett par veckor gick med många gråmulna dagar i släptåg. Vilken dag som helst skulle Elver komma hem. Då kunde man ju, om inte annat, fråga hur de andra pojkarna hade det. En helt vanlig vardagkväll, högst oväntat för de flesta, kom de yngre männen hem. Allihop utom Elver. Det blev pinsamt för de som skroderat vitt och brett om att bygdens söner var förlorade. Det skulle dröja tio år innan Elver kom tillbaka med bussen. Han kom inte ensam utan med fru och barn. På järnbruket stannade han inte länge. I det avseendet skilde han sig ej från sina kamrater, men när de drog norrut styrde han kosan söderut. Han blev remontryttare i Skåne. Där träffade han en flicka och bildade familj.

När Elver åkte iväg med bussen till Hofors stod vi scouter utan egentlig ledare. Det gick en tid och verksamheten såg ut att försvinna. Då ingrep självaste kårchefen, kyrkoherde Oskar Lundgren. Första mötet, som också blev det sista, hölls i prästgården. Oskar satt bakom sitt stabila skrivbord och vi III klass scouter satt på den andra sidan. Mötet blev dödsstöten för all scoutverksamhet i byn för all framtid. Äventyrliga utflykter med Elver hade satt en norm på våra förväntningar. Att sitta på pastors-expeditionen och lyssna på Oskar och göra några knopar var långt under våra tidigare upplevelser. Vi satt tiden ut men återvände ej. Oskar hörde ej heller av sig. Den korta tiden med Elver som avdelningschef lämnade några positiva spår i våra ungdomligt mottagliga sinnen som kom till nytta för oss senare i livet.

När jag sitter vid ankdammen en stilla sommarkväll med svalornas flykt över vattnet och hör sunnanvinden sätta fart på vindflöjeln i granngården kan jag tänka på Elver, ankdammens skapare. För de som inte vet blev Elver en skicklig silversmed och nära bekant med Jokkmokks-Jocke, vars breda silverbälte gjorts av Elver.

Hans Gustafsson

Örträskbygdens Intresseförenings verksamhet 2000

Styrelse: Ordförande Barbro Gustafsson, vice ordförande och kassör Anders Löfgren, sekreterare Mary Örestig, Håkan Eleblad, Siv Söderlund, Veronika Hedman, Linda Öhrman, Gun Rehnman

Suppleanter: Fred Elfving, Carola Eriksson, Peder Landström, Jan-Erik Gustafsson, Tore Svensson

Revisorer: Tore Nyström, Eine Strömberg

Valberedning: Christina Holmgren, Anders Söderlund, Evy Persson

Utvecklingsfonden: Ordförande Christina Holmgren, kassör Mats Helén, sekreterare Barbro Gustafsson, Erik Olof Öhrman

Suppleanter: Siv Söderlund, Harald Eriksson

Ledamot i styrelsen för Fyra Årstider: Fred Elfving

Skotersektion: Kassör Ragnvald Svensson och ett antal medarbetare

Arbetsgrupp för Pärlan: Mary Örestig, Elisabet Lycksell, Barbro Gustafsson, Margoth Elfving, Asta Haraldsson, Ulla Johansson

Förhandlingsgrupp för Fyra Årstider: Elisabet Lycksell, Barbro Gustafsson, Christer Johansson

Marknadsföringsgrupp: Rolf Wahlberg, Jan Engström, Anders Söderlund, Leif Olofsson, Anita Olofsson, Inga-Britt Svensson, Olle Svensson. Till träffar inbjuds också representanter för Rest. Pärlan, V Örträsk JSK, Ekomuseet i Vargträsk, Hembygdsföreningen och andra intressenter

Redaktion för Örträsk Allehanda: Mary Örestig, Elisabet Lycksell, Hanna Inemyr, Hans Gustafsson, Barbro Gustafsson, Ingevald Örestig

Antalet medlemmar: 130 st

Möten: Åtta protokollförda möten med Intresseföreningen, ett telefonmöte samt ett möte tillsammans med Fem Byar om Öreälvsprojektet

Skrivelser: Två skrivelser dels till Fyra Årstider och Öppen gemenskap dels till Öppen Gemenskap med anledning av utarrendering av stugbyn och sedemera försäljning av densamma.

Aktiviteter:

- Enkät till samtliga hushåll och medlemmar
- Försäljning av tröjor, kepsar och vykort, inkomst 4.620 kr

- Inlandsmässan i Lycksele
- Fem inflyttade familjer har hälsats välkomna

Verksamhet: Föreningen förfogar över sju kanoter, tre flottarkojor och en bastuflotte

5 egna och 2 inhyrda kanoter, uthyrning inkomst 3.430 kr
Flottarkojor, uthyrning inkomst 2.873 kr
Sköts av Jan Engström

Bastuflotte, uthyrning inkomst 2.750 kr
Sköts av Anders Löfgren

Två utedass och en badbrygga är färdigställda för utplacering

Erhållna bidrag:

Örträsk Byamän, för brygga och dass	10.000 kr
Lycksele kommun, utrustning flottarkojor	10.000 kr
” ” skötsel rastplatser	1.650 kr
” ” skötsel badplats -99	400 kr
” ” skötsel leder	7.261 kr

Skotersektionen har svarat för skötsel av skoterleder.

Arbetsgruppen för Restaurang Pärlan har haft ett möte.

Örträsk Allehanda har kommit ut med två nummer. Upplagen är ca 300 exemplar. Drygt 50 ex skickas till utbor, fritidshusägare och medlemmar som bor utanför Örträsk med tillhörande byar.

Fem Byar: Fem Byar har i enlighet med Örträskbygdens Intresseförenings strävan att tillvarata och verka för bygdens gemensamma intressen, medverkat i en rad olika föreningsprojekt. Här nämns några av dem. I samarbete med Hembygdsföreningen har Fem Byar medverkat till utställningen Gotthards Biograf och tillsammans med Vargträsk Intresseförening till Ekomuseet i Vargträsk, genom V Örträsk JSK bidragit till restaurering av skjutbanan på västra samt till en fotoutställning som Långsele Intresseförening tagit initiativ till.

Fyra Årstider: Fyra Årstider som beslutat att ej driva campingen erbjudit intresseföreningen att arrendera för 130 000 kr/år + drift. Föreningen ansåg erbjudandet realistiskt och föreslog vid ett möte istället ett övertagande för en symbolisk summa. Skriftliga kontakter med Öppen Gemenskaps styrelse och intresseföreningen har fortsatt, dock utan resultat.

Verksamheterna inom föreningen visar att det krävs fortsatt arbete för att de olika aktiviteterna ska fungera och ge inkomster, arbete mm.

Under Fem Byar projektet har enormt mycket arbete nedlagts. Sådant som inte syns, men som varit mycket betydelsefullt för olika verksamheter i bygden. Ett av målen har varit turism med de förutsättningar som finns. Därför vore det en katastrof om stugbyn skulle läggas ned. En kortare summering av projektet vilken publicerades i Örträsk Allehanda nr 14 återfinns i bilaga 1 och projektets slutrapport finns att tillgå hos styrelsen.

Det är ett mycket omfattande arbete som många personer i och utanför föreningen utfört. En särskild uppmärksamhet bör riktas till Elisabet Lycksell och Anders Söderlund, som trots en viss tröghet hos oss örträskare och ett enormt byråkratiskt regelverk drivit projektet framåt och fullföljt dess mål.

Nu gäller bara att ta nya tag och fortsätta arbetet. Ett **STORT VARMT TACK** till alla som arbetat och ställt upp för intresseföreningen och Fem Byar.

Örträsk 31 december 2000

Styrelsen

Nya i styrelsen för i år är Elisabet Lycksell och Hanna Inemyr.

Stipendium från Utvecklingsfonden

I samband med Intresseföreningens årsmöte delade Utvecklingsfondens ordförande Christina Holmgren ut ett stipendium till Rolf Wahlberg, Västra Örträsk.

Tillsammans med en alldeles speciell blom uppsättning, som symboliserade naturen överlämnades en tavla med ett foto över Örträsk och texten:

“En mångsysslare med stor kunskap om djur och natur, som med konstnärligt handlag och äkta känsla för naturens fauna preparerar djur för sin rätta omgivning.

En fri kreativ företagare med uppfinningsförmåga, som går sina egna vägar och ser naturens möjligheter.”

Utvecklingsfonden bildades 1996

Fondens grundkapital tillkom genom gåvor från dåvarande Föreningsbanken i Örträsk och Örträsk Byamän. Avkastningen från kapitalet får användas för utdelning av stipendier till företag eller personer som främjar utveckling av örträskbygden.

Den som vill ge gåvor till fonden kan använda bankgiro 5240-8648.

Redaktionen

Muséet lappmarksbyn Vargträsk

Ekomuseum

En resa i tiden 200 år:

över gångvägarna till skogsbilvägarna från skidspåret till skoterspåret från Lappmarknaden till Stormarknaden

Genom förvärvet av Vargträsk 2:4, (f.d. Englund) med tillhörande västerbottensgård, ladugård och bagarstuga har vi fått en bra bas för ekomuséet i Vargträsk. Muséet, som är under uppbyggnad, kommer att spegla självhushållets tid fram till 1940.

I slutet av juli 2000 startade ett intensivt arbete med att ställa i ordning Paul Karlssons fina utställning. Under försommaren har folk från bygden fortsatt arbetet med att färdigställa olika etapper. Bland annat har Paul Karlsson tillsammans med Tage Örestig gjort en klappbrygga vid sjön, ställt i ordning slipstenen och när detta går i tryck är även fångststigen klar. Martin Adbo och Sigge Westerlind har gjort en rejäl träspång över Kvarnbäcken och tillsammans med Paul har de också ställt hästvandrigen på plats.

forts. sid 11

Extra inkomst - i sommar

Vill du ha extra inkomst i sommar? Klippa gräsmattan runt Ankdammen några gånger under juni, juli och augusti.

Kontakta Margareta Dahlgren, tel 301 08 snarast

Trädgårdssällskapet

Senare i sommar startar en kurs i båtbygge på gammalt vis. En roddbåt med plats för två roddare kommer att byggas. Virke finns framtaget. Deltagarantalet är begränsat, så passa på att anmäla ditt intresse till Harry Bringlöf eller undertecknad.

Till föreningen "Muséet lappmarksbyn Vargträsk" finns stadgar föreslagna och vid en jämförelse med olika typer av föreningar har intresseföreningarna i Vargträsk och Örträsk kommit fram till, att bildandet av en hembygdsförening är lämpligast. Ett konstituerande möte kommer att utlysas.

Glöm inte att 50-talshuset är tillgängligt för uthyrning veckovis eller för kortare eller längre tid. Huset är

trivsamt, enkelt möblerat och har köksutrustning. Behöver ni gästutrymmen, tveka inte att höra av er till Sigge Westerlind, telefon

0935-512 34 eller 0932-320 11. Det går också bra att höra av sig till någon i styrelserna.

Vår målsättning är att åter skapa en del av det gamla Vargträsk, för att visa hur livet fungerade förr. Under juli månad ges guidade turer mellan kl 12 och 13. Grupper kan boka efter överenskommelse och vänder sig då till Sigge, Rakel, Leif eller mig.

**Trevlig sommar önskar
Arbetsgruppen**
genom Elisabet Lycksell

Kyrkresan

ÖRTRÄSK *2000*

ÖPPET
VAR. 9.00 - 17.00
LUNCH 12.00 - 13.00
LÖRD. 9.00 - 13.00

INFÖR MIDSOMMAR
LÄSK & LÄTTÖL 25:-
HEL BACK
 EXKL. PANT

GLAD SOMMAR OMBUD FÖR:
HElektron
RADIO-TV-STEREO

VÅRA EXTRAPRISER HITTAR DU I:
Matglädje

 POSTEN & SVENSKA SPEL HITTAR DU HOS OSS	 SVENSKA SPEL	VÄLKOMMEN TILL OSS ANDERS, SIV, DAIVI & EDA TEL: 0932-30015
--	------------------	---

OMBUD FÖR: SYSTEMBOLAGET & APOTEKET

- * Dagligvaror
- * Husgeråd
- * Skjortor mm
- * Köksmaskiner

Var. 9.00-17.00, Lörd. 9.00-15.00
 sö 12-15, juni-sep

Örträsk Handel & Bensin

tel 0932-301 74

**Njut av en paddeltur längs Öreälven
och övernatta i en flottarkoja**

Kontakta Janne Engström tel 0932-303 55
 Örträskbygdens Intresseförening

Br. Svenssons Mek.

Service & reparationer.

Husqvarna skog & trädgårdsprodukter
 Vi tar hem på beställning
 Försäljning i butik
Ha en skön sommar!
önskar Karin & Ragnvald
 Tel: 0932-30040

INIFÄLLA BÄVERSAFARI

GUIDE

0932-303 55

En minnesrik
 kvällspaddling
 i Bäverrikt land.
 Strandhugg med kvällsfika ingår.

Klippning ons em - to fm Salong Siv, 0932-301 20

Evenemang i Örträskbygden sommaren 2001

- Fre 22/6 Dans runt midsommarstången på Hembygdsgården. Kl 13.00 samlas vi för att klä midsommarstången, sedan dansar och leker vi. Ta med fikakorg.
Arr. LRF
- Fre 22/6 Midsommarafton kl 20.00, allsång med tre musikanter från Bäverdraget på Storsvartliden. Arr. Vargträsk o Örträsk Intresseföreningar samt Studieförbundet Vuxenskolan, Örträskavd.
- Lö 23/6 Midsommardans på hembygdsgården kl 21.00. Arr. Hembygdsgården
- 24/6, 8/7, 22/7, Motionsdans på logen vid hembygdsgården. Servering.
5/8, 19/8, 2/9 Arr. Hembygdsgården
- Ti 3/7 Grillkväll kl 18.00 på Hembygdsgården. Vi bjuder på korv med bröd.
Arr. Svenska kyrkan
- Tisdagar i juli Övriga tisdagskvällar i juli ordnas varierande underhållning på hembygdsgården av olika föreningar, se separat affischering.
- Lö 7/7 Grillfest på hembygdsgården. Dans till musik med Gun & Anders.
Mat, läsk och lättöl serveras. Bindande anmälan, se särskild information på anslagstavlor. Arr. Sportklubben
- Sö 8/7 Gudstjänst kl 11.00. Röda Korset bjuder på kyrkkaffe.
- Sö 8/7 Sånggudstjänst kl 18.00 med Ingvar Holmqvist och Örträsk Pensionärskör i Grillkåtan i Vargträsk. Servering. Arr. Vargträsk Intresseförening
- Lö 14/7 Vargträskdagen kl 11.00-17.00. Loppmarknad. Uppträdande av Kung Bore, blandad underhållning med sång, musik, skrönor m.m. kl 14.00-16.00.
Visning av ekomuséet kl 12.00 o 13.00. Arr. Vargträsk Intresseförening
- Sö 15/7 Friluftsgudstjänst kl 11.00 på hembygdsgården.
- Sö 15/7 Hembygdsgård med underhållning, utställn. handarbeten, palt- o kaffeservering kl 12.00-16.00 på hembygdsgården. Arr. Hembygdsgård., Röda Korset, Vuxenskolan
- Ons 18/7 Bingo kl 18.00. Fina priser. Arr. Vargträsk Intresseförening
- Lö 21/7 Örträsksjön runt, Västerbottens Grand Prix. Arr. Sportklubben
- Må 23/7 Spel- och dansuppvisning från ryska Karelen kl 13.00 i Grillkåtan, Vargträsk. Servering. Arr. Vargträsk Intr.för. och Studieförbundet Vuxenskolan, Örträsk
- Lö 18/8 Surströmmingsfest kl 19.00 på hembygdsgården. Dans till Dominos, Bindande anmälan, se särskild info. Arr. Hembygdsgården och Stud.förb. Vuxenskolan

SERIESKJUTNING 2001 kl 18.00

29 juni	Västra Örträsk
06 juli	Långele
13 juli	Östra Örträsk
20 juli	Västra Örträsk
27 juli	Östra Örträsk
03 aug	Västra Örträsk
10 aug	Västra Örträsk
17 aug	Västra Örträsk
24 aug	Avslutning på Västra Örträsk

Välkommen till lunchrestaurangen i Örträsk!
God mat vardagar kl 11 - 14

Restaurang Pärlan

För beställning:

• Mat	• Tårtor	◇ Fester
• Sallad	• Mjuka kakor	◇ Middagar
• Olika pajer	• Picknickorg	◇ Minnes-
• Smörgåstårter		stunder

Asta & Ann-Gerd, tel 0932-303 16